

O celém incidentu informovali posádku letadla

V čele Inspektorátu cizinecké policie letiště Praha-Ruzyně je mjr. Mgr. Jan Kučera. Vedení doplňují dva zástupci a společně šéfuji několika stovkám policistů. Mjr. JUDr. Roman Král zodpovídá za policisty I. a II. oddělení, kteří provádějí hraniční a pobytové kontroly, ochranu civilní letecké dopravy a veřejného pořádku. Mjr. Bc. Petr Šírl řídí speciální oddělení, jako jsou pyrotechnici, psovodi, oddělení mobilního zásahu, kde je desítka odstřelovačů. Ve své kompetenci má také územní oddělení – obdoba MOP na teritoriu letiště. V poslední řadě Skupinu trestního a správního řízení.

Každý z nás jistě zná letiště Praha-Ruzyně, ale už málo kdo ví, jaké úkoly tady plní cizinecká policie. Navštívila jsem naše největší letiště jeden velice deštivý říjnový den a přináším to nejzajímavější.

TERÉN – LETIŠTNÍ BUDOVY

Ochotně se mě ujal vedoucí směny nrap. František Ondráček, DiS., a vypravili jsme se do letištní haly Terminálu 1. Hned po příchodu do haly potkááme smíšenou dvoučlennou (muž a žena) policejní hlídku a vedoucí směny začal povídat. „Teď jsme ve veřejné hale, kde se odbavují odlety do zemí mimo schengenský prostor. Ve veřejné hale máme dvě dvoučlenné policejní hlídky, zaměřují se na odložená zavazadla, podezřelé osoby a dohlíží zde na bezpečnost a pořádek.“ Při popisování úkolů policejních hlídek jsme došli až k přepážkám pasové (hraniční) kontroly – tzv. první kontrolní linii. Trochu jsem zbystřila, ale jednalo se o klasickou pasovou kontrolu, kterou procházíme, pokud letíme na dovolenou například do Turecka, Egypta, Tuniska, nebo např. do Anglie či Ruska. Několik osob postupně a bez problémů prošlo pasovou kontrolou a nrap. Ondráček pokračoval v popisování pracovních povinností zde sloužících policistů. „Policisté za přepážkou kontrolují totožnost osob dle předložených cestovních dokladů, pravost předložených dokladů a palubní vstupenku, která opravňuje cestující ke vstupu do tranzitního prostoru. Když policisté na 1. kontrolní linii zjistí nějaký problém, například poškozený, propadlý nebo nějak pozměněný cestovní pas, nastupuje práce policistů z 2. kontrolní linie.“ Pan Ondráček otevřel dveře a byli jsme v malé kanceláři, kde seděly dvě ženy, dozorky odletu a policistka velená na 2. kontrolní linii a určená k řešení problémů vzniklých na přepážkách při hra-

niční kontrole. „Druhá kontrolní linie má více času na řešení vzniklých problémů, zjištěných u pasové přepážky.“ Dozorčí odletu prap. Karla Lhotáková mi na otázku směřující k problémovým případům řekla: „Většinou řešíme propadlé nebo poškozené pasy a cestujícího s takovýmto pasem nemůžeme pustit k odletu. Dále se velmi často setkáváme s cizinci,

kteří překročili povolenou dobu pobytu v ČR nebo v schengenském prostoru. Cizince – hříšníky – čeká bloková pokuta, nebo je k řešení přestupku předáme správnímu orgánu.“

TRANZITNÍ HALA – TERMINÁL 1.

Procházeli jsme společně tranzitními prostory a můj průvodce měl stále pro mě nějaké zajímavé informace. Stačila jsem pouze pronést, to je ale vůně, tady asi prodávají parfémy... Přeci jenom jsem žena, ale než jsem obchod s parfémy zaregistrovala, už jsme stá-

- 1) Letiště Praha-Ruzyně, pohled na Terminál 1.
- 2) Mjr. Mgr. Jan Kučera.
- 3) Prap. Tomáš Kratochvíl, dozorky přiletu na Terminálu 1, sleduje práci kolegů na první kontrolní příletové linii.
- 4) Problémové osoby u přepážky prap. Martina Procházková pozná dle reakce kontrolovaných osob.
- 5) Prap. Bc. Leona Škarková na letišti hodně komunikuje turecky. Vědomosti získala devítiletou prací delegáta CK v Turecku. Na počítači vyhodnocuje zahraniční pasy.

ly u 1. a zároveň i u 2. kontrolní linie v příletové hale Terminálu 1. Tady vše probíhá obdobně, jako u odletů. Jen se jedná o přílety ze zemí mimo schengenský prostor.

Do bloku si zapisují, že důkladnější kontroly na příletu probíhají hlavně u osob, které přicestují ze třetích zemí. „Policisté na přepážce kontrolují mimo pravosti dokladů také platnost víza nebo povolení k pobytu, včetně zajištěného ubytování, zpáteční letenku a další prostředky k zajištění pobytu na území ČR,“ zdůrazňuje vedoucí směny. Přes zvonek ohlásí náš příchod a vcházíme do prostor druhé kontrolní linie v příletové hale. Prap. Tomáš Kratochvíl, dozorcí příletu sleduje průběh hraniční kontroly na přepážkách. Letmo se zeptám kolik přepážek je v provozu. „V denních hodinách funguje 12 přepážek. Dvě jsou vyčleněny pro občany ze zemí EU a deset přepážek pro občany ze třetích zemí. V nočních hodinách otevíráme přepážky dle aktuálního provozu, většinou čtyři přepážky. U osob, které přicestovaly ze

zemí EU, kolegové prověří doklady a totožnost cestujících, ojediněle jsou kontroly důkladnější. Odbavení probíhá celkem rychle, a proto postačí pouze dvě odbavovací místa. Důkladnější kontroly probíhají u ostatních osob,“ popisuje mladičkový praporčík činnost policistů za přepážkou. Pokračujeme dál a od vedoucího směny získávám informace o konkrétní činnosti dozorcího příletu. „Dozorčí příletu koordinuje celé příletové pracoviště. Určuje, které a kolik přepážek bude otevřeno, vysílá policisty na hlídkovou činnost do „terénu letiště“ a povoluje jim odpočinkovou dobu, na kterou mají ze zákona nárok. Stejně jako na odletu, spolu se svým kolegům veleným na 2. kontrolní linii řeší problémy vzniklé při odbavení cestujících na hraniční, nebo chcete-li na 1. kontrolní linii. Vše prostě musí fungovat. Policisté tady slouží 12 hodin a tzv. dlouhý a krátký týden. Výjimečně 24 hodin, při mimořádném BO.“

PASOVÁ KONTROLA NA PŘEPÁŽCE

Prap. Martinu Procházkovou jsme překvapili v malé „kukani“. U Policie ČR je pět let. „Jsem sice specialista na doklady, ale momentálně na přepážce hraniční kontroly vypomáhám. Je to pro mě zpestření a musím říci, že problémové osoby již bezpečně poznám. Umím několik vět turecky, anglicky, vietnamsky nebo japonsky. Jsou to věty, které právě tady využiji, a dle odpovědi nebo reakce kontrolované osoby poznám, že není něco v pořádku. Například mají zaplacený pobyt u nás v hotelu pouze na jednu noc, přičemž vízum mají vydané i na několik desítek dní. Většinou se jedná o občany Turecka, Egypta nebo Sýrie, kteří směřují dál, konkrétně do Německa. Jejich příbuzní mnohdy na ně čekají už na letišti. Když je nepustím z tohoto prostor, během několika minut volají kolegové z příletů, že tady je ta a ta rodina a če-

kají na svého příbuzného, kterého jsem jim nepustila a nutím ho k návratu zpět. Občané z Iráku se zase snaží dostat do Polska, a mohla bych vyprávět dál.“ Než jsem se s Martinou rozloučila, stačila mi ještě prozradit, že zdejší policisté se mohou pochlubit kolegy, kteří perfektně hovoří turecky, čínsky i japonsky a jejich um hojně využívají.

SPECIALISTÉ NA CESTOVNÍ DOKLADY

Kancelář specialistů na cestovní doklady je hned u přepážek první příletové kontrolní linie. Dva policisté sedí u počítačů a jeden u mikroskopu. Na několik minut se mě ujal prap. Jiří Palko, u policie je devět let. Dovídám se, že většina leteckých společností poskytuje naší cizinecké policii před příletem linky seznamy cestujících. „Letecké společnosti, které přivážejí občany ze třetích zemí mají předložení seznamů jako povinnost,“ vysvětluje prap. Palko. „My seznamy zpracujeme a vyprofilujeme si z nich cestující, kteří jsou něčím zajímaví, např. netradičním trasováním své cesty — Afričan z Konga přicestuje z Istanbulu a chce letět do Itálie. Mnohdy stojíme přímo u východu z letadla a kontrolujeme pasy cestujících už při výstupu z letadla. Při zjištěných problémech odepřeme konkrétní osobě vstup na naše území a posíláme ji zpět odkud přicestovala.“

Prap. Bc. Leona Škarková je na letišti čtyři roky. Měla jsem štěstí, protože právě Leona umí plynule turecky. Přeložila mi několik českých vět, já sice nevěděla, zda byl překlad dobře, ale věřila jsem jí, protože já bych si při takové výslovnosti jistě zlámala jazyk. „Nemám problém v tomto jazyce komunikovat a na letišti hodně turecky hovořím. Devět let jsem byla delegátkou cestovní kanceláře v Turecku. Potom jsem se vrátila zpět a chtěla se doma usadit. Nabídku pracovat na letišti jsem přijala. Moc se mi práce líbí a opakuji si jazyk, který jsem se za ta léta mimo ČR naučila,“ prozradila mi Leona.

FRONTEX

Dlouho už jsem neslyšela svého průvodce nrap. Ondráčka a tak se mi zase připomněl. Opustili jsme pracoviště specialistů, kteří spěchali k příletu letadla z Istanbulu, kde budou provádět již zmíněnou pasovou „předkontrolu“ a zaměří se na vytypované osoby. Já si ale za pochodu zapisuji, co to znamená FRONTEX. „Jedná se o agenturu, která zajišťuje spolupráci policistů z různých letišť v zemích EU. U nás momentálně máme policisty z Německa, Polska, Finska, Španělska. Naši policisté zase jsou u kolegů v Rize, v Paříži a v Řecku. Úředním jazykem pro všechny policisty je angličtina. Policisty na zahraniční spolupráci vybíráme, aby

mohli v zahraničí bez problémů komunikovat a přinášet pro nás nové informace.“

TERMINÁL 2

Pomalou procházíme halou k Terminálu 2, nebo-li schengenskému terminálu. Terminál 2 je pro cestující, kteří přilétají nebo odlétají do zemí schengenského prostoru. Na „dvojce“ neprobíhá pasová kontrola, pouze bezpečnostní kontrola – kontrola osob a zavazadel, která si cestující berou s sebou do letadla. „Za bezpečnostní kontrolu na letišti odpovídá provozovatel letiště, což je v tomto případě státem založená firma Letiště Praha, a. s., Policie ČR tady má pouze dvoučlennou hlídku, která by řešila problémy vzniklé během bezpečnostní kontroly cestujících. Tam se ale ještě dostaneme. Teď procházíme tranzitní halou z Terminálu 1 na Terminál 2, kde jsou poslední pasové kontroly před odletem do zemí schengenského prostoru. Například občané Ruska, Turecka, Libanonu atd. přiletí na Terminál 1, a pokud pokračují do Bruselu, Paříže nebo např. Budapešti, musejí projít touto tranzitní halou a také pasovou kontrolou před vstupem do Terminálu 2, odkud letadla směřují do států schengenského prostoru, ale to už jsem říkal,“ omlouvá se můj průvodce nrap. František Ondráček.

Cestou přes tranzitní halu se nrap. Ondráček zdraví se svojí kolegyní – taky vedoucí směny nrap. Bc. L. Belantovou. Prohodí několik pracovních vět a každý pokračuje dál. Dovídám se, že kolegyně je vedoucí směny pro Terminál 1 a můj průvodce pro Terminál 2 a denně spolu hodně komunikují a navzájem si i vypořádávají. Například při přesouvání policistů z jednoho terminálu na druhý, pokud na jedinou přiletí hodně letadel, nebo při sestavování eskort, které odvázejí zatčené osoby do vazby.

A už se vracíme zpět k dalším zájmovostem z letištních prostor. „Tady na pasové kontrole Terminálu 2 naši policisté

sledují případné překročení povoleného počtu dní k pobytu. Někteří zahraniční cestující délku pobytu vůbec nesledují a při kontrole se vymlouvají, že netušili, jak dlouho mohou pobývat v schengenském prostoru. Za překročení délky pobytu zahájíme s cestujícím správní řízení, a většinou mu udělíme zákaz pobytu a vyhostíme ho. V některých případech lze překročení pobytu postihovat blokovým řízením, a to až do výše 3 000 Kč.

KONTROLY NA T 2

Dostali jsme se na Terminál 2, kde probíhají bezpečnostní kontroly. Nadpraporčík Ondráček musel náhle řešit vzniklé problémy s jedním policistou u kontrol cestujících. Mírně rozčilený se vrací zpět a já jenom zaslechnu, „říkám to každý den“. Než se stačím na cokoli zeptat, opět přichází sprška informací a opět ze života.

„Nedávno jsme tady měli jednoho cestujícího. Byl to občan ČR, který spolu s manželkou cestoval na dovolenou do Řecka, konkrétně na Rhodos. Muž několikrát prošel bezpečnostním rámem – rám neustále blikal a pípal. Kontrolující personál letiště našeho turistu požádal, aby si sundal opasek u kalhot. Muž se ale rozčílil a pronesl něco v tom smyslu, že má u sebe asi bombu, a proto pípá. Cestujícího jsme

okamžitě vzali stranou od této kontroly. Neprodleně jej prohlédl pyrotechnik spolu s psovodem, který měl psa speciálně vycvičeného na vyhledávání výbušnin. Nic jsme nenašli, nicméně dle předpisů jsme o celém incidentu informovali posádku letadla a kapitán letadla rozhodl, že tohoto pasažéra na palubu v žádném případě nechce.“ Jsem velice překvapená a ptám se, zda to kapitán letadla může udělat. Než dokončím otázku, mám i odpověď. „Ano, může, kapitán letadla odpovídá za bezpečnost všech cestujících na palubě a k tomu má k dispozici širokou škálu pravomocí – tedy i odmítnout pasažéra k přepravě.“

ZPĚT NA ZÁKLADNU

Pomalou se vracíme zpět do budovy mimo prostory letiště, kde sídlí Inspektorát cizinecké policie. Cestou se ještě dovídám, že právě dnes v letištních prostorech pracuje 60 policistů a z toho je 30% žen.

Mjr. Mgr. Jan Kučera se ptá, zda jsem spokojená. Když ale zjišťuje, že jsem neviděla všechno, snaží se mi nasměrovat dál. Já mám ale pocit, že už se mi dnes do hlavy nic nevejde. Domlouváme se na další schůzce a o další zajímavosti z Inspektorátu cizinecké policie čtenáře neochudíme.

Eva BROŽOVÁ
Foto autorka

6) Mikroskop specialisté na cestovní doklady využívají ke kontrole pravosti dokladu. Zahraniční cestovní doklad kontroluje prap. Jiří Palko.

7) V tranzitní hale nrap. František Ondráček, DiS., komunikuje s kolegyní – vedoucí směny pro T 1 – nrap. Bc. L. Belantovou.

8) Pasová kontrola v tranzitní hale mezi Terminálem 1 a Terminálem 2.

9) Dvoučlenná policejní hlídka dohlíží na bezpečnostní kontroly na Terminálu 2.

